

Yttrande över Remiss av betänkandet Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81)

Myndigheten för delaktighet (MFD) arbetar med att främja, guida och stödja samhällets aktörer att genomföra sina uppdrag utifrån hela befolkningens behov och förutsättningar. MFD lämnar följande yttrande.

Sammanfattning

Myndigheten för delaktighet (MFD) lämnar följande synpunkt på förslagen att minska UVK (kapitel 14.2) och ändra examensmålen (kap. 17.3). MFD ser en risk att förslagen att minska UVK och förenkla examensmålen leder till mindre utrymme för specialpedagogik, tillgängliga lärmiljöer och kunskap om mänskliga rättigheter, vilket kan försvaga lärares kompetens att skapa en inkluderande skola för alla elever. Det behövs därför en noggrann avvägning och tydlig integrering av dessa områden när förändringar görs i lärarutbildningen.

Myndighetens synpunkter

Synpunkter på förslagen att minska UVK (kapitel 14.2) och ändra examensmålen (kap. 17.3)

Barn och elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) står idag inför betydande utmaningar i skolan, vilket visar sig genom lägre måluppfyllelse, högre frånvaro, sämre trivsel och en ökad utsatthet för mobbning och diskriminering jämfört med andra elever. Många skolor brister i att skapa en tillgänglig lärmiljö och upptäcka behov av särskilda stödåtgärder i tid. För att förbättra situationen krävs ökad kompetens hos skolpersonal och en systematisk uppföljning för att säkerställa att elever med NPF får effektivt och likvärdigt stöd¹. Skolverkets uppföljning visar att det finns ett utbrett behov av

¹ [Uppföljning av funktionshinderspolitiken 2023 - MFD](#)

kompetensutveckling på NPF-området bland skolpersonal, särskilt hos lärare, elevassistenter och fritidspersonal².

MFD noterar att utredningen föreslår en minskning av den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) för att ge större utrymme åt ämnesstudier och ämnesdidaktik. Denna minskning innebär att 15 högskolepoäng som tidigare tillhörde UVK kommer att omfördelas. Dessa poäng är avsedda att stärka ämnesstudierna och ämnesdidaktiken, vilket betonas som centralt för att förbättra lärarnas ämneskunskaper och undervisningsförmåga. MFD ser en risk att omfördelningen kan leda till att viktiga områden inom specialpedagogik och inkluderande undervisning får mindre utrymme i utbildningen, och att kunskap på NPF-området därmed inte stärks på det sätt som avses. MFD vill samtidigt framhålla att specialpedagogisk kompetens även är viktig för att möta behoven hos elever med andra funktionsnedsättningar, exempelvis syn- och hörselnedsättningar.

FN:s barnkonvention och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ställer tydliga krav på att utbildningssystemet ska vara inkluderande, tillgängligt och utformat för att möta alla elevers behov. Vid sin senaste granskning av Sverige uttryckt FN:s funktionshinderskommitté oro över att svenska lärare saknar tillräcklig utbildning i rättighetsbaserat arbete och inkludering³. Mot bakgrund av detta anser MFD att det är viktigt att examensmålen innehåller krav på att lärarstudenter ska få kunskap om mänskliga rättigheter, inklusive FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och kompetens att tillämpa denna i praktiken.

MFD vill därför peka på vikten av att noggrant överväga hur utrymme för specialpedagogik, tillgängliga lärmiljöer och kunskap om mänskliga rättigheter kan integreras och prioriteras inom den nya strukturen och målen.

² Skolverket (2025) Rapport [Grundskolors arbete för en tillgänglig lärmiljö för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar](#)

³ [Sammanfattande kommentarer avseende Sveriges kombinerade andra och tredje periodiska rapport - MFD](#)

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Malin Ekman Aldén (beslutande), avdelningschef Pernilla Börjesson och utredare Anna Björnemalm (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

[elektroniskt underskriven]

Malin Ekman Aldén

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Malin Ekman Aldén
TITEL, ORGANISATION:	Generaldirektör, Myndigheten för delaktighet
TID:	2025-03-18 15:14:48 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	E-post (malin.ekman-alden@mfd.se)
IDENTIFIKATIONS-ID:	e70da752f6f14c2f8300d9642aac4c8c

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2025-03-18 15:14:53 +01:00
Ref: 199963SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)